

Konference k nedožitým 80. narozeninám profesora Rudolfa Zimka

Dne 20. října 2005 u příležitosti nedožitých 80. narozenin významného českého jazykovědce prof. PhDr. R. Zimka, DrSc., uspořádala katedra slavistiky Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci jednodenní konferenci, které se vedle olomouckých rusistů zúčastnili též pracovníci rusistických pracovišť z České republiky a Slovenska.

Jednání zahájila vedoucí pořádacího pracoviště doc. PhDr. E. Vysloužilová, CSc. Přivítala přítomné a seznámila je s programem konference. Důležitá životopisná data svého učitele připomněla shromážděným kolegům doc. PhDr. Z. Vychočilová, CSc. Ve svém proslovu přiblížila přítomným osobnost zesnulého profesora, zhodnotila jeho pedagogickou a vědeckou činnost.

Následoval dopolední blok referátů. Jako první vystoupil S. Žaža (Brno). V referátě *Několik poznámek k výpovědím „быть/быти“ v ruštině a češtině* rozebral dva typy konstrukcí s tímto slovesem: první, které se vyznačují odlišnými ekvivalenty v češtině (*Входа нет*), druhé sice mají zdánlivě shodné konstrukce, ale je u nich omezena totožnost (*Ирине не до смеха* × *Мне не по себе*). O neobvyklých změnách v syntaxi staré ruštiny pohovořil P. Šima (Tmava) ve svém vystoupení *Uvaha o syntaktických zvláštnostiach modlitieb u Slovanov*. Svá pozorování ilustroval na textech staroruských modliteb. Popisovanou skutečnost vysvětlil mimojazykovými faktory. Přspěvek M. Jankovičové (Bratislava) *Frazeodidaktika ruštiny a příprava budúcich rusistov* byl zaměřen na vyučování frazeologie jazyka. Bylo připomenuto, že aktivní osvojení ruské frazeologie je součástí přípravy budoucích rusistů. Vyvstává však otázka výběru frazeologických polí, která mají absolventi oboru zvládnout. J. Sokolová (Nitra) se ve svém pojednání *K modelovaniu semantickej bazy (Lingvistický odkaz R. Zimka)* vrátila do minulých desetiletí, kdy česká lingvistika zdůrazňovala sémantickou bázi výpovědi, její pragmatickou složku. V této souvislosti vzpomněla monografii zesnulého jubilanta, která byla věnována sémantické syntaxi. Vystoupení A. Brandnera (Brno) *K praktickému využití teorie funkční gramatiky* bylo zaměřeno na její uplatnění při sestavování praktických jazykových příruček pro cizince, v daném případě pro studující ruštinu jako cizí jazyk. H. Flídrová (Olomouc) v referátě *Na okraj kategorie imperativnosti* upozornila, že ne každá věta, která je imperativní, má i imperativní význam. Na konkrétních příkladech poukázala na odstíny imperativnosti. Některé stojí na rozhraní a mají blízko k oznámení (výstraže, varování). Vedle toho uvedla příklady typické pro ruštinu, kdy imperativnost je velmi často vyjádřena infinitivem. Zesnulý jublant se vedle svých badatelských aktivit převážně v oblasti skladby ruštiny zabýval též problematikou zkvalitňování jazykové přípravy budoucích filologů-rusistů. Tuto skutečnost připomněla E. Vysloužilová (Olomouc) v pojednání *Profesor Zimek jako lingvodidaktik*.

Dopolední jednání bylo uzavřeno vzpomínkovými příspěvky. J. Svetlík (Bratislava) připomněl olomoucká setkání se zesnulým kolegou u jejich školitele prof. A. V. Isačenka, který v době jejich aspirantury působil na olomoucké univerzitě, a v pozdějších letech setkávání na rusistických a slavistických konferencích, sympoziích a kongresech. J. Tárnyiková (Olomouc) uvedla, že zesnulý jublant byl svou druhou specializací anglista, a proto mu na několik let bylo svěřeno vedení katedry anglistiky a amerikanistiky na FF UP. Toto pracoviště nejen administrativně vedl, ale byl též rádcem při odborném růstu svěřených pracovníků. O. Richterek (Hradec Králové) se v osobní vzpomínce na

prof. Zimka vrátil do doby svého studia na vysoké škole. Jako jeho žák vzpomínal na erudovaného a vstřícného učitele, s nímž se setkával i v dalších letech na různých akcích jako středoškolský a zejména později jako vysokoškolský učitel.

Do odpoledního jednání byly zařazeny příspěvky doktorandů a nedávných absolventů doktorského studia na olomoucké univerzitě. V. Kozáková (Zlín) v pojednání *Výuka k interkulturní kompetenci na Ústavu jazyků UTB ve Zlíně* sdělila přítomným, že výuka jazyků na tomto typu vysoké školy je doplňována o poznatky reálií zemí, jejichž jazyk se studuje. Studijní plány pamatují na to, aby budoucí manažeři měli nejen jazykové znalosti, ale aby byli i na odpovídající kulturní úrovni. O vývoji kognitivní lingvistiky se zmínila ve svém vystoupení *Několik poznámek k vývoji kognitivní lingvistiky* J. Pilátová (Olomouc). L. Vobořil (Olomouc) v referátu *K jazykovému vyjádření kauzality v ruštině a češtině (z hlediska syntaktické sémantiky)* popsal kauzální vztahy v ruštině v porovnání s češtinou. Opíral se při tom o monografii zesnulého jubilanta, která je věnována sématické syntaxi. V popředí J. Gregora (Olomouc) byla verbonominální spojení. V příspěvku *Shodný pří- vlastek v ruských ustálených verbonominálních spojeních* se pokusil o stanovení jejich frekvence výskytu. Současně poukázal na jejich častou variabilnost.

Vystoupení účastníků jednodenní konference přinesla zajímavé poznatky a můžeme je považovat za zdařilou připomínku životního výročí zesnulého jubilanta, který patřil k čelným představitelům české jazykovědné rusistiky.

Aleš Brandner